

Національний університет
«Одеська Юридична Академія»

Факультет прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції)

Кафедра криміналістики, судових експертиз
та поліграфології

Національний центр судових експертиз
при Міністерстві юстиції
Республіки Молдова

Міжнародна громадська організація
«Конгрес Криміналістів»

Одеський науково-дослідний
Інститут судових експертиз
Міністерства юстиції України

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«КРИМІНАЛІСТИКА МАЙБУТНЬОГО:
ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ,
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ,
ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ»

📍 м. Одеса

05 червня 2026 року

КРИМІНАЛІСТИКА МАЙБУТНЬОГО: ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ, ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ, ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

5 червня 2026 р.

*Одеса
2026*

**CRIMINALISTICS OF THE FUTURE:
DIGITAL INNOVATIONS, ARTIFICIAL INTELLIGENCE,
GLOBAL CHALLENGES AND THREATS**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

5 June 2026

*Odesa
2026*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 20 від 12 червня 2026 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №4 від 22 червня 2026 року)*

Криміналістика майбутнього: цифрові інновації, штучний інтелект, глобальні виклики та загрози: збірник матеріалів міжнар. наук.–практ. конф. (м. Одеса, 5 черв. 2026 р.) / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, В. Шепітько, Д. Колодін, А. Колодіна Л. Аркуша, та ін.]; Нац. ун–т «Одеська юридична академія», кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології; Національний центр судових експертиз при Міністерстві юстиції Республіки Молдова; Одеський науково–дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України, Міжнародна громадська організація «Конгрес криміналістів». Одеса: НУ «ОЮА», 2026. 564 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково–практичної конференції «Криміналістика майбутнього: цифрові інновації, штучний інтелект, глобальні виклики та загрози», проведеної 5 червня 2026 року Національним університетом «Одеська юридична академія» за участю українських та іноземних науковців, судових експертів, представників правоохоронних органів, практиків, приватних експертів і здобувачів наукових ступенів. Матеріали присвячено криміналістичним інноваціям, цифровим технологіям, штучному інтелекту, розслідуванню злочинів у кіберпросторі, кримінально–правовим і кримінологічним викликам цифровізації, а також кримінально–процесуальним, оперативнорозшуковим та криміналістичним аспектам документування злочинів у цифровий час.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та дотримання принципів академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2026

© Автори статей, 2026

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 20, June, 12, 2026)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 4, June, 22, 2026)*

Criminalistics of the Future: Digital Innovations, Artificial Intelligence, Global Challenges and Threats: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 5 June 2026) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, V. Shepitko, A. Kolodina, D. Kolodin, L. Arkusha, et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine; International Public Organization «Congress of Criminalists». Odesa: NU «OLA», 2026. 564 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Criminalistics of the Future: Digital Innovations, Artificial Intelligence, Global Challenges and Threats», held on 5 June 2026 by the National University «Odesa Law Academy». The conference brought together Ukrainian and foreign scholars, forensic experts, representatives of law enforcement agencies, practitioners, private experts and postgraduate researchers. The materials cover criminalistics innovations, digital technologies, artificial intelligence, expert support for justice, investigation of crimes in cyberspace, criminal law and criminological challenges of digitalization, as well as criminal procedure, operational–search and criminalistics aspects of documenting crimes in the digital age.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high–quality academic contributions and adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2026

© Authors of articles, 2026

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ФАКУЛЬТЕТ ПРОКУРАТУРИ ТА СЛІДСТВА
(КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ)
КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ, СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
ТА ПОЛІГРАФОЛОГІЇ
(м. Одеса, Україна)**

**NATIONAL UNIVERSITY «ODESA LAW ACADEMY»
FACULTY OF PROSECUTION AND INVESTIGATION
(CRIMINAL JUSTICE)
DEPARTMENT OF CRIMINALISTICS, FORENSIC EXAMINATIONS AND
POLYGRAPHOLOGY
(Odesa, Ukraine)**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ЮСТИЦІЇ
РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА
(м. Кишинів, Республіка Молдова)
NATIONAL CENTRE OF JUDICIAL EXPERTISE
MINISTRY OF JUSTICE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
(Chişinău, Republic of Moldova)**

**ОДЕСЬКИЙ НАУКОВО–ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
(м. Одеса, Україна)
ODESA SCIENTIFIC RESEARCH INSTITUTE
OF FORENSIC EXAMINATIONS
MINISTRY OF JUSTICE OF UKRAINE
(Odesa, Ukraine)**

**МІЖНАРОДНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«КОНГРЕС КРИМІНАЛІСТІВ»
(Україна)
INTERNATIONAL PUBLIC ORGANIZATION
«CONGRESS OF CRIMINALISTS»
(Ukraine)**

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ:

Сергій КІВАЛОВ – Президент Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., академік;

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ ОРГКОМІТЕТУ:

Мінас АРАКЕЛЯН – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
Денис КОЛОДІН – декан факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
Лариса АРКУША – завідувач кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор.

СПІВОРГАНІЗАТОРИ:

Ольга КАТАРАГА – директор Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії, д.ю.н.;
Пьотр ПЄТКОВИЧ – заступник директора Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії;
Дмитро КІШКО – директор Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України;
Антоніна ЧЕРЕМНОВА – вчений секретар Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, к.ю.н., доцент;
Валерій ШЕПІТЬКО – президент Міжнародної громадської організації «Конгрес криміналістів», д.ю.н., професор.

ЧЛЕНИ ОРГКОМІТЕТУ:

Дар'я МІНЧЕНКО – начальник відділу міжнародних зв'язків Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
Таїсія ІВАНІЙЧУК – директор наукової бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія», к.біол.н.;
Сергій СТАРОДУБОВ – декан факультету адвокатури та антикорупційної діяльності Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
Богдан ФАСІЙ – декан факультету судового та міжнародного права Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент
Євген ХИЖНЯК – декан факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент

- Віктор ЦИТРЯК** – заступник декана факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Юлія ГРЕСЬ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Олександр ЧЕРНОВ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ГОЛОВА РОБОЧОЇ ГРУПИ:

- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;

ЧЛЕНИ РОБОЧОЇ ГРУПИ:

- Вікторія ГРИНЕВИЧ** – в.о. директора Центру поліграфологічних досліджень та тестування, асистент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія»;
- Ірина ПИШНЕНКО** – провідний фахівець відділу ліцензування, акредитації та забезпечення якості освіти, асистент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія»;
- Олександра СТАУРСЬКА** – завідувач підготовчим відділенням, доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПУСК / УКЛАДАЧІ:

- Лариса АРКУША** – завідувач кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
- Антоніна ЧЕРЕМНОВА** – вчений секретар Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, к.ю.н., доцент;
- Пьотр ПЕТКОВИЧ** – заступник директора Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії;
- Валерій ШЕПІТЬКО** – президент Міжнародної громадської організації «Конгрес криміналістів», д.ю.н., професор;
- Юлія ГРЕСЬ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;

- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Олександра СТАУРСЬКА** – завідувач підготовчим відділенням, доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».
- Олександр ЧЕРНОВ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ЛУКАЩУК Каріна.....	338
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ, НЕ ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПОЗБАВЛЕННЯМ ВОЛІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	
ЛУЦЮК Павло.....	342
ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ВПЕРШЕ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ ТА СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ	
СИДОРЧУК Владислав, СИДОРЧУК Інна.....	348
КІБЕРТЕРОРИЗМ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА НАПРЯМКИ ПРОТИДІЇ	
СТЕПАНЕНКО Оксана.....	353
КІБЕРНАСИЛЬСТВО ЯК САМОСТІЙНА ФОРМА ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА	
ТІТУНІНА Катерина.....	358
ПРОТИДІЯ РАДИКАЛІЗАЦІЇ ТА ГІБРИДНИМ ЗАГРОЗАМ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
ЦЕХАН Дмитро.....	362
ІДЕОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ УГРУПОВАНЬ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ	
ЦИТРЯК Віктор.....	367
ЕФЕКТИВНІСТЬ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЗАСОБУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ В ПЕНІТЕНЦІАРНИХ УСТАНОВАХ	

СЕКЦІЯ 5.
КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІ, ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВІ ТА КРИМІНАЛІСТИЧНІ АСПЕКТИ ДОКУМЕНТУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У ЦИФРОВИЙ ЧАС

АЛБУЛ Сергій.....	372
КРИМІНАЛЬНА РОЗВІДКА ЯК СИСТЕМНИЙ ЕЛЕМЕНТ КОМПЛЕКСНОЇ МОДЕЛІ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
ВАЩУК Олеся.....	377
ПРОБЛЕМИ ДОСТОВІРНОСТІ ФОТО- ТА ВІДЕОДОКАЗІВ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ DEERFAKE-ТЕХНОЛОГІЙ	

ВОЛОС Владислав.....	381
ОСОБЛИВОСТІ ВИЯВЛЕННЯ ТА ФІКСАЦІЇ ЦИФРОВИХ СЛІДІВ У РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ	
ВОЛОШИНА Владлена.....	384
ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ОТРИМАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ	
ГОНЧАРУК Владислава.....	387
СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ДЖЕРЕЛО КРИМІНАЛІСТИЧНИХ СЛІДІВ: ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ РОЗСЛІДУВАННЯ ТРАФІКІНГУ	
ГРЕБЕНЮК Сергій, КУШНІРЕНКО Наталія.....	391
СУДОВО–ДАКТИЛОСКОПІЧНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕВПІЗНАНИХ ТРУПІВ ТА ЇХ ОСТАНКІВ ЗА ЦИФРОВИМИ ЗОБРАЖЕННЯМИ ВІДБИТКІВ ПАЛЬЦІВ РУК ІЗ БІОМЕТРИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ	
ГРИНЕВИЧ Вікторія.....	397
МІЖ ЕФЕКТИВНІСТЮ ТА ВЕРХОВЕНСТВОМ ПРАВА: ПРАВОВІ Й ЕТИЧНІ МЕЖІ ЗАСТОСУВАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ МЕТОДІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	
ДРИГА Єлизавета.....	401
ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧИХ ТА ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ТАКТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ЗБРОЇ ТА БОЄПРИПАСІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
ЗАВТУР Віктор.....	406
ЦИФРОВИЙ ОБШУК У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНОЇ МОДЕЛІ	
ЗАГОРОДНІЙ Ігор.....	412
АЛГОРИТМІЗАЦІЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ З МОЖЛИВОСТЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО РОЗКРИТТЯ ТЯЖКИХ ТА ОСОБЛИВО ТЯЖКИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	
ЗАГОРОДНІЙ Віктор.....	419
МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА ЯК ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КЕРІВНИКА НА ЗАВЕРШАЛЬНОМУ ЕТАПІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ	

DOI <https://doi.org/10.32837/11300.33574>

Гребенюк Сергій

*заступник завідувача лабораторії трасологічних,
дактилоскопічних досліджень та обліку
Державного науково-дослідного
експертно-криміналістичного центру МВС України,
м. Одеса, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-8040-6774>
e-mail: HrebenyukSM@ndekc.mvs.gov.ua*

Кушніренко Наталія

*завідувач відділу дактилоскопічних досліджень лабораторії
трасологічних, дактилоскопічних досліджень та обліку
Державного науково-дослідного
експертно-криміналістичного центру МВС України,
м. Одеса, Україна
e-mail: nneki@navs.edu.ua*

СУДОВО-ДАКТИЛОСКОПІЧНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕВПІЗНАНИХ ТРУПІВ ТА ЇХ ОСТАНКІВ ЗА ЦИФРОВИМИ ЗОБРАЖЕННЯМИ ВІДБИТКІВ ПАЛЬЦІВ РУК ІЗ БІОМЕТРИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ

У статті досліджено можливості судової дактилоскопічної експертизи при ідентифікації тіл (останків) невідомих трупів, за зображеннями відбитків пальців рук, що містяться на електронних носіях біометричних документів. Розглянуто особливості використання дактилоскопічних даних (відцифрованих зображень дактилоскопічних карт та відбитків пальців рук) у процесі встановлення особи невідомого трупу, переваги цифрових біометричних технологій, а також проблемні питання отримання, зчитування та дослідження дактилоскопічної інформації з безконтактних електронних носіїв.

Ключові слова: судова дактилоскопія, дактилоскопічна експертиза, біометричний документ, електронний носій, відбитки пальців рук, ідентифікація особи, папілярні узорі, воєнний стан, криміналістика.

Hrebeniuk Serhii

*Deputy Head of the Laboratory of Traceological and Dactyloscopic
Research and Records of the State Scientific
Research Forensic Center of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine,
Kyiv, Ukraine*

Kushnirenko Nataliia

*Head of the Fingerprint Examination Department of the
Laboratory of Traceological and Dactyloscopic*

*Research and Records of the State Scientific Research Forensic
Center of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine,
Kyiv, Ukraine*

FORENSIC FINGERPRINT IDENTIFICATION OF UNIDENTIFIED CORPSES AND THEIR REMAINS USING DIGITAL IMAGES OF FINGERPRINTS FROM BIOMETRIC DOCUMENTS

The article examines the capabilities of forensic fingerprint examination in the identification of bodies (remains) of unidentified corpses using digital images of fingerprints stored on electronic media of biometric documents. The study considers the specific features of using fingerprint data (digitized images of fingerprint cards and fingerprints) in the process of establishing the identity of an unidentified corpse, the advantages of digital biometric technologies, as well as problematic issues related to obtaining, reading, and examining fingerprint information from contactless electronic media.

Key words: forensic dactyloscopy, fingerprint examination, biometric document, electronic media, fingerprints, personal identification, papillary patterns, martial law, criminalistics.

Повномасштабна збройна агресія російської федерації проти України призвела до значної кількості людських жертв, певну частину яких становлять невпізнані тіла та фрагментовані останки загиблих осіб. За таких умов особливої актуальності набуває питання оперативної, достовірної ідентифікації загиблих осіб. Встановлення особи загиблого має важливе кримінально–процесуальне, гуманітарне та соціальне значення, оскільки забезпечує реалізацію прав родичів, сприяє документуванню воєнних злочинів та веденню офіційного обліку жертв збройного конфлікту.

Одним із ефективних засобів встановлення особи є судова дактилоскопічна експертиза. Особливого значення в сучасних умовах набуває використання дактилоскопічних даних, що зберігаються на електронних носіях біометричних документів, зокрема паспортів громадянина України у формі ID–картки, паспортів громадянина України для виїзду за кордон, посвідок на проживання та інших документів, які містять безконтактний електронний носій.

Цифровізація біометричної інформації значно розширила можливості криміналістичної ідентифікації, оскільки дозволяє використовувати електронні зображення відбитків пальців рук як порівняльний матеріал у судово–експертній діяльності.

Сучасні біометричні документи містять електронний носій, на якому зберігаються персональні та біометричні дані особи, у тому числі відцифровані відбитки пальців рук особи (вказівних пальців рук особи, а у разі відсутності

можливості парні відбитки інших пальців рук або два будь-які відбитки пальців руки).

Відцифровані відбитки пальців рук особи вносяться до безконтактного електронного носія таких документів: паспорта громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичного паспорта України, службового паспорта України, посвідчення особи моряка, посвідчення члена екіпажу, посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон, посвідки на постійне проживання, посвідки на тимчасове проживання, посвідчення біженця, проїзного документа біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, проїзного документа особи, якій надано додатковий захист, картки мігранта); а також за згодою особи – паспорта громадянина України.

Такі дані формуються під час оформлення відповідних документів із використанням спеціалізованих дактилоскопічних сканерів. Отриманні з використання даних спеціалізованих приладів зображення відбитків пальців рук як правило відповідають вимогам щодо їх якості й придатності для проведення порівняльних дактилоскопічних досліджень.

Об'єктами судової дактилоскопічної експертизи у таких випадках можуть виступати:

цифрові зображення відбитків пальців рук, що містяться на безконтактному електронному носії біометричного документа;

відбитки/відтиски пальців рук (дактилоскопічні карти), отримані шляхом дактилоскопіювання тіл, невпізнаних трупів або їх останків.

Використання зображень відбитків пальців рук з електронних носіїв біометричних документів у судовій дактилоскопічній експертизі дозволяє:

встановлювати особу невпізнаних тіл та останків;

підтверджувати належність біометричного документа конкретній особі;
ідентифікувати особу навіть за відсутності паперових дактилокарт.

Специфіка такого дослідження полягає у необхідності використання спеціального програмного та технічного забезпечення для зчитування інформації з електронного носія біометричних документів.

Використання зображень відбитків пальців рук з електронних носіїв біометричних документів у кримінальному провадженні повинно здійснюватися для конкретних і законних цілей, визначених за згодою суб'єкта даних, або у випадках, передбачених законами України, у порядку, встановленому законодавством, з дотриманням вимог кримінального процесуального законодавства, законодавства про захист персональних даних, нормативних актів, що регламентують функціонування Єдиного демографічного реєстру та норм етичного використання.

Для забезпечення допустимості та належності доказів важливе значення мають:

належна процесуальна фіксація отримання біометричних даних;
забезпечення цілісності електронної інформації;

документування процедури зчитування даних;
використання сертифікованого обладнання та програмного забезпечення;
забезпечення можливості перевірки достовірності цифрових файлів.

При використанні цифрових біометричних даних, на практиці виникає низка проблемних питань.

До основних із них належать:

пошкодження або відсутність біометричного документа у загиблої (померлої) особи;

обмежений доступ до електронних носіїв та реєстрів (отримання біометричної інформації потребує дотримання встановлених процедур доступу до персональних даних та використання спеціалізованого обладнання);

необхідність належного технічного забезпечення (необхідність в забезпеченні спеціалізованим програмними комплексами та засобами зчитування електронних носіїв);

низька якість відбитків (через значні посмертні зміни іноді неможливо отримати придатні для порівняння відбитки пальців рук);

фрагментарність об'єктів дослідження (в окремих випадках вибухової травми або сильного термічного впливу зберігатися лише окремі ділянки папілярних узорів).

У зв'язку з цим актуальним є подальше вдосконалення нормативно–правового регулювання використання цифрової біометричної інформації у судово–експертній діяльності, включаючи питання конфіденційності, захисту даних та етичних аспектів.

Судова дактилоскопічна експертиза із використанням зображень відбитків пальців рук, що зберігаються на електронних носіях біометричних документів, є одним із перспективних напрямів ідентифікації тіл (останків) невпізнаних трупів (у тому числі військовослужбовців загиблих унаслідок збройної агресії російської федерації проти України).

Використання цифрових біометричних даних забезпечує достовірність ідентифікації, оперативність проведення експертних досліджень та можливість інтеграції з автоматизованими ідентифікаційними системами. Класичні та сучасні методи дактилоскопії дають змогу отримувати придатні для порівняння дактилоскопічні ознаки й здійснювати встановлення особи померлого (загиблого) навіть за наявності значних посмертних змін.

Перспективним напрямом є більш детальне дослідження та, за умови підтвердження ефективності, впровадження в експертну практику систем обробки біометричних даних, які б забезпечували «реконструкцію» втраченого папілярного узору у цифрових зображеннях відбитків невпізнаних трупів. Йдеться про повне або часткове відновлення зображення папілярного узору на основі фрагментарно збережених, слабовиражених чи пошкоджених ділянок шкірних покривів.

Застосування сучасних технологій для покращення якості зображення відбитків, видалення фонових шумів та візуалізації невидимих чи маловидимих деталей, значно підвищило б якість ідентифікаційної інформації.

Дослідження та комплексне поєднання окремих ознак папілярних узорів (пор, країв папілярних ліній, деталей їх будови) дозволило б відтворювати цілісну структуру узору, створювати його «віртуальну модель» (зокрема шляхом 3D-реконструкції) та використовувати її для проведення експертних досліджень і встановлення особи невідомого трупа. Такий підхід ґрунтувався б на фундаментальних властивостях папілярних узорів – індивідуальності, незмінності та відновлюваності – і міг би стати надійним засобом ідентифікації тіл (останків) невідомих осіб.

Перелік використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96–ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: rada.gov.ua
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651–VI : станом на 2026 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9–10, № 11–12, № 13. – Ст. 88. – URL: rada.gov.ua
3. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05 квіт. 2001 р. № 2341–III // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
4. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297–VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – Ст. 481. – URL: rada.gov.ua
5. Про захист інформації в інформаційно–комунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 № 80/94–ВР : станом на 2026 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80/94-вр>
6. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус : Закон України від 20 лист. 2012 р. № 5492–VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 51. Ст. 716. (Офіц. вид.)
7. Про затвердження Порядку отримання, вилучення з Єдиного державного демографічного реєстру та знищення відцифрованих відбитків пальців рук особи : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 листоп. 2014 р. № 669. Офіційний вісник України. 2014. № 97. С. 2780. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/669-2014-п>
8. Роз'яснення основних положень Порядку повідомлення Уповноваженого щодо визначення обробки персональних даних, яка становить особливий ризик для прав і свобод суб'єктів персональних даних від 08.01.2014. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0003715-14#Text>

9. Методика дактилоскопічних досліджень / [Кузнєцов В. А.,
Кушніренко Н. В., Щавелєв А. В., Димитрова Ю. В.]. Київ : ДНДЕКЦ
МВС України, 2023. 53 с.